

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind protecția mediului înconjurător – art.56; Legea privind protecția aerului atmosferic – art.17, 20, anexa)

(înregistrat în Parlament cu numărul 13 din 21 Ianuarie 2014)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a vulnerabilității proiectului Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind protecția mediului înconjurător – art.56; Legea privind protecția aerului atmosferic – art.17, 20, anexa) prin prisma drepturilor omului.

Evaluarea generală

1. Autorul proiectului este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Mediului , ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001. Proiectul legii supus expertizării fortifică cadrul legislativ din domeniul mediului înconjurător. Potrivit art.72 al.(3) lit.p) din Constituția Republicii Moldova și art.9 al.(3) lit.e) structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de ocrotire și protecție a sănătății fizice și mintale a persoanei sunt reglementate prin legi organice. Conducându-ne de aceste prevederi legale considerăm că, categoria actului normativ a fost determinată corect ca fiind o lege organică.

3. Scopul actului (potrivit proiectului și/sau notei informative). Potrivit notei informative și a prevederilor proiectului actului normativ expertizat, scopul acestuia este de a fortifica cadrul legislativ de mediu pentru asigurarea protecției aerului atmosferic împotriva efectelor adverse cauzate de producerea, introducerea pe piață și utilizarea în procesele tehnologice a unor substanțe și produse periculoase, care provoacă emisii cu concentrații mari de substanțe poluante în atmosferă și ar putea avea efecte nocive asupra naturii și tuturor organismelor vii.

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei conține o argumentare suficientă a promovării proiectului. Autorul proiectului de lege, în nota de fundamentare, reflectă condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi, efectul social, economic al realizării acestuia.

5. Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi:

Drepturi si libertăți individuale:

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 24 din Constituția RM)

Drepturi si libertăți social-economice:

Dreptul la ocrotirea sănătății (art.36 din Constituția RM)

Dreptul la mediu înconjurător sănătos (art. 37 din Constituția RM)

Evaluarea de fond a proiectului

6. Respectarea principiului transparenței este asigurată suficient. La momentul expertizării proiectului de lege, acesta a fost plasat pe site-ul Parlamentului, la fel proiectul actului normativ expertizat a fost plasat pe site-ul Ministerului Mediului.

7. Respectarea principiului participării este asigurată suficient. Reieșind din prevederile art.7 din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, autoritățile publice sunt obligate, după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional.

Potrivit art. 49/1 din Regulamentul Parlamentului, comisia permanentă sesizată în fond asigură consultarea publică a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu părțile interesate prin organizarea de dezbateri și audieri publice, prin intermediul altor proceduri de consultare stabilite de legislația cu privire la transparența în procesul decizional. Comisia permanentă sesizată în fond stabilește procedura de consultare a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative ținând cont de caracterul proiectului, de preocuparea părților interesate pentru subiectul abordat, de alte aspecte relevante. Totodată, aceasta dispune plasarea, conform legii, pe web-site-ul Parlamentului a sintezei recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, în scopul asigurării transparenței în procesul decizional.

Proiectul de lege a fost plasat pe site-ul Parlamentului și pe site-ul Ministerului Mediului. Toate persoanele interesate au avut posibilitatea să-și expună opinia vis-a-vis de acest proiect. Considerăm că, în acest fel, a fost respectat principiul participării.

8. Respectarea principiului responsabilizării nu este asigurată. Proiectul nu conține prevederi care ar stabili mecanisme de control al instituțiilor publice responsabile de implementarea politicilor în domeniul protecției mediului înconjurător și luarea în considerare sau publicarea rezultatelor monitorizării.

9. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ normelor constituționale. Proiectul/actul normativ este conform Constituției. În procesul expertizării nu s-au stabilit careva încălcări ale prevederilor Constituției Republicii Moldova.

10. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ legislației corelative. Proiectul/actul normativ este conform legislației corelative. Proiectul propus spre expertizare este compatibil cu prevederile actelor legislative și normative care reglementează domeniul în cauză.

11. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ standartelor internaționale. Proiectul/actul normativ este conform parțial standartelor internaționale. Autorul nu face referire în nota informativă dacă prevederile acestuia corespund standartelor internaționale și nici nu aduce exemple din practica altor state referitor la domeniul reglementat de prezentul proiect de lege. Autorul în nota informativă se limitează doar la enumerarea tratatelor și convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte și nu face nici o referință la reglementările corespondente ale legislației comunitare (Directiva Consiliului din 19 martie 1987 privind prevenirea și reducerea poluării mediului cu azbest (87/217/CEE); Directiva 2002/3/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 februarie 2002 privind ozonul din aerul

înconjurător; Regulamentul (CE) NR. 2037/2000 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2000 privind substanțele care diminuează stratul de ozon; Convenția de la Viena privind Protecția Stratului de Ozon etc.) și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză, cerință expres prevăzută de art.20 lit.c) și art.23 alin.(2) lit.d) din Legea privind actele legislative nr.780/2001.

12. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței Curții Constituționale. Nu există jurisprudență a Curții Constituționale în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat. În procesul examinării proiectului Legii supus expertizării nu au fost identificate careva cauze, care ar fi făcut obiectul sesizării la Curtea Constituțională.

13. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței CtEDO. Nu există jurisprudență a CtEDO în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat. În procesul examinării proiectului Legii supus expertizării nu au fost identificate careva cauze, care ar fi făcut obiectul sesizării la CtEDO.

14. Impactul proiectului/actului normativ prin prisma drepturilor omului. Proiectul/actul normativ respectă drepturile/libertățile. După cum reiese și din scopul proiectului de lege, realizarea prevederilor cuprinse în acesta vor avea un impact pozitiv asupra populației.

15. Impactul gender al proiectului. Proiectul/actul normativ este gender neutru. Proiectul nu influențează diferențierea gender, nu contribuie la inegalitatea gender și generează același impact atât asupra femeilor, cât și bărbaților.

Concluzii

Proiectul de lege supus expertizei este elaborat în vederea fortificării cadrului legislativ de mediu pentru asigurarea protecției aerului atmosferic împotriva efectelor adverse cauzate de producerea, introducerea pe piață și utilizarea în procesele tehnologice a unor substanțe și produse periculoase, care provoacă emisii cu concentrații mari de substanțe poluante în atmosferă și ar putea avea efecte nocive asupra naturii și tuturor organismelor vii, precum și în vederea armonizării legislației naționale la normele și standardele internaționale și ajustarea acesteia la bunele practici ale statelor europene privind protecția mediului înconjurător.

În principiu, acesta corespunde cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Directivei Consiliului din 19 martie 1987 privind prevenirea și reducerea poluării mediului cu azbest (87/217/CEE); Directivei 2002/3/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 februarie 2002 privind ozonul din aerul înconjurător etc.

Proiectul de lege nu dezavantajează în nici un fel un gen în favoarea altuia. În procesul examinării proiectului Legii supus expertizării nu au fost identificate careva cauze, care ar fi făcut obiectul sesizării la Curtea Constituțională sau la CtEDO, în partea ce ține de introducerea pe piață și utilizarea în procesele tehnologice a unor substanțe și produse periculoase, care provoacă emisii cu concentrații mari de substanțe poluante în atmosferă și ar putea avea efecte nocive asupra naturii și tuturor organismelor vii.